

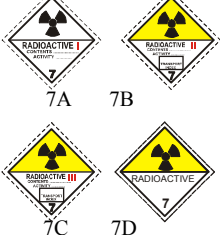

RAKSTISKĀS INSTRUKCIJAS

Rīcība negadījuma vai avārijas gadījumā

Pārvadājuma laikā notiekot negadījumam vai avārijai, transportlīdzekļa apkalpes locekļiem, ņemot vērā drošības un darbību praktiskās iespējamības apsvērumus, jāveic šādas darbības:

- Ieslēgt bremžu sistēmu, apturēt dzinēja darbību un atvienot akumulatoru bateriju, izmantojot galveno slēdzi (masas slēdzi), ja tāds ir;
- Izvairīties no aizdegšanās avotu lietošanas, it īpaši, nesmēķēt vai neieslēgt jebkādu elektroiekārtu;
- Informēt attiecīgos glābšanas (avārijas) dienestus, sniegt tiem pēc iespējas pilnīgāku informāciju par negadījumu vai avāriju un pārvadājamām bīstamajām kravām;
- Uzvilkt brīdinājuma vesti un atbilstošā veidā novietot patstāvīgi stāvošās brīdinājuma zīmes;
- Pārvadājuma dokumentus glabāt vietā, kas ir viegli pieejama dienestu darbiniekiem, kas ierodas negadījuma vietā;
- Neiekāpt noplūdušajā vielā un tai nepieskarties, kā arī izvairīties no gāzu, tvaiku, dūmu un putekļu ieelpošanas, uzturēties vēja pusē;
- Lietot ugunsdzēsamos aparātus nelielas/sākotnējās riepu, bremžu un motora nodalījuma aizdegšanās dzēšanai, ja to ir iespējams veikt droši;
- Transportlīdzekļa apkalpes locekļiem nav jācenšas dzēst ugunsgrēku, kas saistīts ar kravas aizdegšanos;
- Lietot transportlīdzeklī atrodošos aprīkojumu, lai novērstu vielas noplūdi un ierobežotu tās nokļūšanu ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā, ja to ir iespējams veikt droši;
- Attālināties no negadījuma vai avārijas vietas, ieteikt citām personām netuvoties tai un ievērot glābšanas (avārijas) dienestu sniegtos norādījumus;
- Novilkt piesārņoto apģērbu un izmantotos individuālos aizsardzības līdzekļus un novietot tos drošā vietā.

Papildu norādījumi transportlīdzekļa apkalpes locekļiem atkarībā no kravas bīstamības zīmes.		
Bīstamības zīme	Bīstamības apraksts	Papildu norādījumi
(1)	(2)	(3)
Sprādzienbīstamas vielas un izstrādājumi 1 1.5 1.6	Iespējams masveida sprādziens; šķembu izsviešana; ievērojama siltuma starojuma izdalīšanās degšanas procesā; spožas gaismas, skaļa trokšņa vai dūmu efektu rašanās. Jūtība pret triecieniem un/vai siltuma pieplūdi.	Slēpties, bet uzturēties tālāk no logiem.
Sprādzienbīstamas vielas un izstrādājumi 1.4	Niecīga sprādziena un ugunsgrēka iespējamība.	Slēpties.
Uzliesmojošas gāzes 2.1	Ugunsbīstamība. Sprādziena draudi. Var būt paaugstinātā spiedienā. Nosmakšanas draudi. Var izraisīt apdegumus un/vai apsaldējumus. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.	Slēpties. Neuzturēties zemās vietās.
Neuzliesmojošas, netoksiskas gāzes 2.2	Nosmakšanas draudi. Var būt paaugstinātā spiedienā. Var izraisīt apsaldējumus. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.	Slēpties. Neuzturēties zemās vietās.
Toksiskas gāzes 2.3	Saindēšanās draudi. Var būt paaugstinātā spiedienā. Var izraisīt apdegumus un/vai apsaldējumus. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.	Lietot aizsargmasku. Slēpties. Neuzturēties zemās vietās.
Uzliesmojoši šķidrums 3	Ugunsbīstamība. Sprādziena draudi. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.	Slēpties. Neuzturēties zemās vietās. Novērst vielas noplūdi un ierobežot tās nokļūšanu ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.
Uzliesmojošas cietvielas, pašreaģējošas vielas un cietas densibilizētas sprāgstvielas 4.1	Ugunsbīstamība. Var aizdegties no dzirksteles un liesmas vai siltuma ietekmē. Pašreaģējošas vielas siltuma, berzes vai trieciena ietekmē, kā arī nonākot saskarē ar citām vielām (piemēram, skābēm, smago metālu savienojumiem vai amīniem), var ķīmiski sadalīties, izdalot siltumu, kā arī kaitīgas un uzliesmojošas gāzes vai tvaikus. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.	Novērst vielas noplūdi un ierobežot tās nokļūšanu ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.
Pašuzliesmojošas vielas 4.2	Pašuzliesmošanas bīstamība, ja pakas ir bojātas vai to saturs ir noplūdis. Var intensīvi reaģēt ar ūdeni.	
Vielas, kas saskarē ar ūdeni izdala uzliesmojošas gāzes 4.3	Ugunsbīstamība un eksplozijas draudi, ja nokļūst saskarē ar ūdeni.	Noplūdušā viela jāpārklāj, lai tā paliktu sausa.

Bīstamības zīmes (1)	Bīstamības raksturojums (2)	Papildu norādījumi (3)
<p>Oksidējošas vielas</p> <p>5.1</p>	<p>Aizdeģšanās iespējama un sprādziena draudi.</p> <p>Nokļūstot saskarē ar uzliesmojošām vielām iespējama intensīva reakcija</p>	<p>Nepieļaut sajaukšanos ar uzliesmojošām vai degošām vielām (piemēram, zāģskaidām).</p>
<p>Organiskie peroksīdi</p> <p>5.2</p>	<p>Paaugstinātā temperatūrā, berzes vai trieciena ietekmē, kā arī nonākot saskarē ar citām vielām (piemēram, skābēm, smago metālu savienojumiem vai amīniem), var ķīmiski sadalīties, izdalot siltumu. Šajā procesā var izdalīties kaitīgas un uzliesmojošas gāzes vai tvaiki.</p>	<p>Nepieļaut sajaukšanos ar uzliesmojošām vai degošām vielām (piemēram, zāģskaidām).</p>
<p>Toksiskas (indīgas) vielas</p> <p>6.1</p>	<p>Saindēšanās draudi.</p> <p>Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs un kanalizācijas sistēmā.</p>	<p>Lietot aizsargmasku.</p>
<p>Infekciozas vielas</p> <p>6.2</p>	<p>Inficēšanās draudi.</p> <p>Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs un kanalizācijas sistēmā.</p>	
<p>Radioaktīvie materiāli</p> <p>7A 7B 7C 7D</p>	<p>Iekšējā un ārējā radioaktīvā apstarojuma draudi.</p>	<p>Ierobežot apstarošanas laiku.</p>
<p>Skaldmateriāls</p> <p>7E</p>	<p>Kodolķēdes reakcijas iespējama.</p>	
<p>Korozīvas vielas</p> <p>8</p>	<p>Var izraisīt ķīmiskus apdegumus.</p> <p>Nokļūstot saskarē vienai ar otru, ar ūdeni vai citām vielām iespējama intensīva reakcija.</p> <p>Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs un kanalizācijas sistēmā.</p>	<p>Novērst vielas noplūdi un ierobežot tās nokļūšanu ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.</p>
<p>Pārējās bīstamās vielas un izstrādājumi</p> <p>9</p>	<p>Var izraisīt apdegumus.</p> <p>Ugunsbīstamība.</p> <p>Sprādziena draudi.</p> <p>Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs un kanalizācijas sistēmā.</p>	<p>Novērst vielas noplūdi un ierobežot tās nokļūšanu ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.</p>

- 1. piezīme:** Bīstamām kravām ar vairākām bīstamības zīmēm, kā arī vienlaicīgi pārvadājot vairākas bīstamas kravas, jāievēro visi piemērojamie tabulas ieraksti.
- 2. piezīme:** Tabulā iekļautos papildu norādījumus var pielāgot, ņemot vērā pārvadājamo bīstamo kravu klases un to pārvadāšanas līdzekļus.

Individuālās aizsardzības un vispārējās drošības aprīkojums, kam saskaņā ar ADR 8.1.5. iedaļu jāatrodas transportlīdzeklī, lai veiktu vispārīgos un no bīstamības atkarīgos drošības pasākumus.

Neatkarīgi no kravas bīstamības zīmes numura transporta vienībā jāpārvadā šāds aprīkojums:

- katram atsevišķam transportlīdzeklī tā pilnai masai un riteņu diametram atbilstošs stāvbalssts;
- divas patstāvīgi stāvošas brīdinājuma zīmes;
- acu skalošanas šķidrums ^{a/}; un

katram transportlīdzekļa apkalpes loceklim:

- brīdinājuma veste (piemēram, kā aprakstīts standartā EN 471);
- portatīva apgaismes ierīce;
- aizsargcimdu pāris; un
- acu aizsardzības līdzeklis (piemēram, aizsargbrilles).

Papildu aprīkojums atsevišķām klasēm:

- transportlīdzeklī ar kravām, kurām ir bīstamības zīmes nr. 2.3. vai 6.1., aizsargmaska ^{b/} katram transportlīdzekļa apkalpes loceklim;
- lāpsta vai liekšķere ^{c/};
- materiāls kanalizācijas atveru pārklāšanai ^{c/};
- no plastmasas izgatavots konteiners vielas savākšanai ^{c/}.

---

^{a/} Nav nepieciešams, ja ir bīstamības zīmes nr. 1., 1.4., 1.5., 1.6., 2.1., 2.2. un 2.3.

^{b/} Piemēram, respirators vai gāzmaska ar A1B1E1K1-P1 vai A1B2E1K1-P2 tipa kombinētu gāzes/putekļu filtru, kas ir atbilstošs standartā EN 141 aprakstītajam.

^{c/} Nepieciešams tikai tad, ja ir bīstamības zīmes nr. 3., 4.1., 4.3., 8. un 9.